

РОЛЬ СПІЛКУВАННЯ У ФОРМУВАННІ АВТОРИТЕТУ ВИКЛАДАЧА СЕРЕД СТУДЕНТІВ ТЕХНІЧНИХ ВНЗ

Вінницький національний технічний університет

Анотація. Розглядаються поняття іміджу викладача та його авторитет у навчальному процесі технічних вищих навчальних закладів. Наведено результати анкетування магістрів, як вони бачать викладачів під час викладання дисциплін (за класифікацією моделей спілкування В. Кан-Каліка та І. Юсупова).

Ключові слова: імідж; авторитет; хибний авторитет; моделі спілкування.

Abstract. The concept of the teacher's image and his authority in the educational process of technical higher educational institutions are considered. The results of the questionnaires of masters, as they see teachers during the teaching of disciplines (on the classification of communication models V. Kan-Kalik and I. Yusupov) are presented.

Keywords: image; authority; false authority; models of communication.

Вступ.

Прогрес суспільства та інноваційність у вирішенні різноманітних питань та проблем можна спостерігати у різних сферах життєдіяльності, інновації у процесі підготовки конкурентоспроможних фахівців є актуальними. Проблеми вищої освіти розглядають в тому, що відбувається зниження знань у молоді, пропадає бажання навчатися але чи можемо ми розглядати це як і втрату авторитету викладача? Адже правильно викладений матеріал та відповідне ставлення до студентів формують не лише авторитет викладача, а й покращують засвоєння знань студентами.

Виклад основного матеріалу.

Сукупність професіоналізму діяльності та професіоналізму особистості створюють авторитет викладача. Авторитет (лат. auctoritas – влада, вплив) – визнання за викладачем права на прийняття відповідального рішення, яке заслуговує повної довіри. Є така залежність: чим піднесеніше ідеали, тим масштабніша особистість та яскравіший зміст життя, тим вимогливіша особистість до себе і тим вище її авторитет. Авторитетний викладач викликає в багатьох студентів бажання брати з нього приклад. Студенти запозичують у нього його судження, ставлення до праці, навіть особливості поведінки (неусвідомлене наслідування). Авторитетний викладач (куратор) стає також фактором виховання студентського колективу й кожного окремого студента. Вимоги студентів (магістрантів) до викладача:

- доброта, чуйність і педагогічний такт;
- професійні якості в діяльності;
- справедливість у вимогах і в оцінках.

Студенти можуть прийняти моральне виправдання вимогливості педагога до них за умови, якщо він вимогливий до самого себе [1]. Цим пояснюється надмірно критичне ставлення до окремих викладачів, незрозуміння їхніх слабких місць і хиб. Хибний авторитет викладача:

- авторитет пригнічення, придушення;
- авторитет відстані;
- авторитет педантизму;
- авторитет резонерства;
- авторитет лібералізму;
- авторитет байдужості.

Коли викладач по-справжньому авторитетний, будь-яка його сувора оцінка не принижує студента, а викликає в нього бажання усунути хиби, виправити помилку. Якщо висока оцінка чесно відпрацьована в авторитетного викладача, вона підвищує самооцінність студента, вагомніше стають для нього одержані знання, цікавіше стає вчитися в такого викладача. Узагальнений портрет авторитетного викладача (за відгуками студентів):

- загальний високий інтелект, широка ерудиція і глибокі знання;
- характеризується всіма видами активності: інтелектуально-творчою, соціальною тощо;
- здатний до емоційного співробітництва;
- коли є протиріччя, бере на себе відповідальність.

Щоб подобатися людям і справляти на них гідне враження необхідно створити свій власний імідж. Тому необхідно з'ясувати, що таке імідж. Імідж –це самопрезентація, конструювання людиною свого образу. Імідж –це привабливість, як зовнішня так і внутрішня [2]. До іміджу і авторитету викладача ми відносимо підхід і спілкування під час викладання дисципліни.

Для виявлення думки магістрів, як вони бачать викладачів під час викладання дисциплін, нами, на основі класифікації моделей спілкування за В. Кан-Каліком та І. Юсуповим було створено анкету, в якій студентам пропонувалось позначити моделі спілкування, використання яких, частіше за все, зустрічались їм під час навчання в університеті та моделі спілкування перевагу яким вони віддали б у своїй професійній та педагогічній роботі.

Опитуванні уже були ознайомлені з основами педагогіки та психології і вони відчули себе уже і в ролі студента, і в ролі викладача. В опитуванні прийняли участь 87 респондентів. Ми отримали наступні результати: у роботі викладачів студентам зустрічали під час навчання переважно такі моделі: 28% - «Монблан» (диктаторська) модель, 26% - «Я сам» (авторитарна), 23% - «Гамлет» (гіперрефлексивна), 14% - «Друг» (активна взаємодія), 4% - «Тетерук»(гіпорефлексивний), 3% - «Локатор» (диференційована увага), 2% - інші класифікації моделей.

На запитання, що б хотіли використовувати студенти у своїй подальшій професійній та педагогічній роботі, ми отримали данні: «Друг» (активна взаємодія) – 46%, «Монблан» (диктатор) – 23%, 16% - «Я сам» (авторитарна), 15% - «Гамлет» (гіперрефлексивна).

Висновки.

Отже, за результатами анонімного анкетування, виявлено, що під час навчання у технічному ВНЗ переважно студенти-магістри спостерігали такі моделі спілкування, як «Монблан» (диктаторська модель спілкування) та «Я сам» (авторитарна), що не сприяє покращенню авторитету викладача, так як самі студенти віддають перевагу моделям спілкування «Друг» (активна взаємодія). Ми вважаємо, якщо викладач по-справжньому авторитетний то будь-яка його сувора оцінка не принижує студента, а хороша оцінка підвищує авторитет самого студента.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

- 1 Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія особистості та діяльності викладача вищої школи.
2. Імідж – ключ до успіху./ [Гончарова І.В.] –К: Фенікс, 2011. -296с.

Гречановська Олена Володимирівна, — кандидат педагогічних наук, доцент кафедри філософії та гуманітарних наук, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, stellamondo05@gmail.com

Гоголкіна Анастасія Олександрівна — студентка групи ТКС-17мі, факультет інфокомунікацій, радіоелектроніки та наносистем, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: tknastya@ukr.net

Grechanovska Olena Volodymyrivna, — candidate of pedagogical sciences, associate professor of the Department of Philosophy and Humanities, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsya, stellamondo05@gmail.com

Gogolkina Anastasia Aleksandrovna — a student of group TKS-17 mi, the faculty of Infocommunications, electronics and nanosystems, Vinnytsia national technical University, Vinnytsia, e-mail: tknastya@ukr.net